

Nr 549

Av herr Gezelius m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 94, angående ekonomiska villkor för rusdrycksutskänkningsvinsten, m. m.

Enligt vad som framgår av proposition nr 94 har Sveriges centrala restaurangaktiebolag hos finansministern hemställt om viss reglering av kostnadsersättningen för utskänkningsvinsten av spritdrycker och starkvin under försäljningsåren 1955/56 och 1956/57. Till stöd för sin framställning har bolaget i första hand åberopat den snedbelastning till bolagets nackdel, som olikheten i ersättningsgrunder för enskilda och allmänna restaurangföretag medfört under den period av sjunkande penningvärde, varunder 1937 års riksdagsbeslut om successiv avveckling av den direkta utskänkningsvinsten på spritdrycker och starkvin verkat. Att denna utveckling starkt missgynnat de allmänna restaurangföretagen bekräftas av utskänkningsvinstkommitténs betänkande, då däri fastslås,

att de allmänna företagen ekonomiskt drabbats av vinstnedskrivningen i avsevärt högre grad än de enskilda. De möjligheter, som stått de enskilda företagen till buds att neutralisera vinstnedskrivningens verkningar, har icke förelegat för de allmänna företagen, som i utgångsläget fick sin kostnadsersättning fastställd till ett penningbelopp och sedan fått de successivt sjunkande ersättningsbeloppen ytterligare reducerade genom det sjunkande penningvärdet.

Slutresultatet av denna utveckling kan på grundval av utskänkningsvinstkommitténs material belysas därmed, att bolagens ersättning för utskänkningsvinsten av spritdrycker och starkvin under försäljningsåret 1955/56 utgjorde endast 1 kr. 7 öre per liter spritdrycker och 1 kr. 14 öre per liter starkvin mot en av kommittén beräknad särkostnad för hela rusdrycksutskänkningsvinsten (spritdrycker, starkvin och lättvin) av 4 kr. 70 öre per liter, medan de enskilda företagen samtidigt erhöll ersättning med 4 kr. 14 öre per liter spritdrycker och 4 kr. 24 öre per liter starkvin för en beräknad särkostnad för hela rusdrycksutskänkningsvinsten av 7 kr. 9 öre per liter.

Efter ikraftträdandet av 1954 års rusdryckslagstiftning har en kraftig nedgång av restaurangernas omsättning och lönsamhet ägt rum. Denna nedgång har framför allt träffat de enklare och billigare restauranger, som företrädesvis drivas av de allmänna bolagen. De betungande villkoren för utskänkningsvinstens handhavande ha därmed gjort sig starkare kännbara. Bolagens rörelser ha tillsamman tagna under försäljningsåret 1955/56 varit förlustbringande, men genom rationaliseringar, driftomläggningar och

kostnadsbesparingar har resultatet, såsom i propositionen redovisas, undan för undan förbättrats. Ekonomisk balans har emellertid icke på långt när vunnits, särskilt om hänsyn tages — såsom givetvis bör ske — till behovet av tillräckliga avskrivningar och avsättningar, bl. a. till koncernens pensionsstiftelse, vilken enligt i propositionen omnämnd beräkning uppvisar en betydande fondbrist. Den sammanlagda direkta rörelseförlusten utgjorde för år 1956 — före alla avskrivningar och avsättningar — omkring 4 milj. kronor. Årliga avskrivningar beräknas behöva ske med ca 3,5—4,0 milj. kronor.

Den av centralbolaget i ärendet gjorda framställningen avser icke annat än ett undanröjande för tiden 1 oktober 1955—30 september 1957 — då nya ersättningsgrunder kunna väntas bli gällande — av den ur saklig synpunkt icke motiverade olikheten i beräkningen av utskänkingsersättningen, som för bolaget medfört en i ekonomiskt hänseende starkt missgynnad ställning. Ett avslag på framställningen kan komma att gå ut över dess personal, arbetare såväl som tjänstemän, då bolagets möjligheter att fullgöra sina pensions- och andra åtaganden därigenom skulle försämrats.

Vi hemställa därför,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 94 måtte uttala, att den av Sveriges centrala restaurangaktiebolag gjorda framställningen om reglering av utskänkingsersättningen för spritdrycker och starkvin för försäljningsåren 1955/56 och 1956/57 i huvudsak synes böra bifallas.

Stockholm den 25 mars 1957

Birger Gezelius

Helmer Nordqvist

Carl S:son Schmidt

Martin Skoglund